

Peiling Ipsos I&O (april 2024)

Ondernemerspeiling

Periodieke peiling onder ondernemers uit het Ondernemerspanel van Ipsos I&O Publiek

www.ioresearchondernemerspanel.nl
www.ioresearch.nl

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2024/082

Datum

April 2024

Opdrachtgever

Dit onderzoek kwam tot stand op eigen initiatief van Ipsos I&O

Auteur

Daphne Martens
Door van der Vegt
Bram Doms

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

<u>Samenvatting</u>	<u>4</u>
<u>Onderzoeksverantwoording</u>	<u>6</u>
<u>1. Stand van, en perspectief op de economie</u>	<u>7</u>
<u>2. Verwachtingen en uitdagingen organisaties</u>	<u>10</u>
<u>3. Ondernemersklimaat</u>	<u>19</u>

Samenvatting (1/2)

Stand van, en perspectief op de economie

In het I&O Ondernemerspanel is net als in eerdere peilingen een aantal vragen gesteld over de stand van en het perspectief op de economie. De uitkomsten van maart 2024 geven een positiever beeld dan in de peiling van oktober 2023. De helft van de ondernemers (49%) geeft aan dat het (zeer) goed gaat met de Nederlandse economie, 13 procent vindt dat het (zeer) slecht gaat op dit moment. Een kwart van de ondernemers denkt dat de economie zal verbeteren de komende twaalf maanden, een even groot deel denkt dat de economie juist zal verslechteren.

Verwachtingen en uitdagingen organisaties

Een derde van de ondernemers geeft aan dat de omzet het afgelopen jaar is gegroeid, bij een vijfde is de omzet gedaald. Drie op de tien ondernemers verwachten dat de omzet de komende twaalf maanden zal stijgen, een vijfde verwacht een daling. Een kwart denkt dat de winst gaat stijgen, drie op de tien dat de winst gaat dalen. Een derde verwacht komend kwartaal minder te gaan investeren dan in het huidige kwartaal. Het verbeteren van de werk/privé balans staat hoog op de bedrijfsagenda van ondernemers en regelgeving vanuit overheden wordt op dit moment als de grootste uitdaging gezien. Een tiende van de ondernemers maakt zich (zeer) grote zorgen over de toekomst van hun bedrijf. Dat is gelijk aan het percentage van de vorige peiling (oktober 2023).

Samenvatting (2/2)

Ondernemersklimaat

Het huidige ondernemersklimaat in Nederland krijgt gemiddeld een 6,2 van de ondernemers. De helft van de ondernemers geeft het ondernemersklimaat een 6 of een 7. Ruim de helft van de ondernemers vindt dat het ondernemersklimaat in Nederland de afgelopen vijf jaar is verslechterd, 18 procent vindt het verbeterd.

Twee derde van de ondernemers ziet voor zijn of haar bedrijf toekomst in Nederland, een tiende niet. Vier op de tien vinden Nederland een aantrekkelijk land om in te ondernemen, een kwart geeft aan dat ze de komende twaalf maanden niet meer gaan investeren in Nederland. Een tiende overweegt serieus om in 2024 te stoppen met het bedrijf, een even groot deel overweegt serieus om met (een deel van) het bedrijf uit Nederland te vertrekken. Zzp'ers vinden Nederland een aantrekkelijker land om in te ondernemen dan ondernemers met twee of meer werknemers.

Een kwart van de ondernemers geeft aan dat besluiten van de politiek van grote invloed zijn op hun bedrijfsmatige keuzes, dit percentage is groter bij ondernemers met twee of meer medewerkers dan bij zzp'ers. Zes op de tien ondernemers vinden dat politiek en bestuur niet voldoende oog hebben voor de belangen van ondernemers in Nederland. Daarnaast heeft twee derde er geen vertrouwen in dat de verkiezingsuitslag leidt tot een werkbaar en stabiel kabinet en is driekwart ontevreden over de betrouwbaarheid en stabiliteit van politiek en bestuur.

Onderzoeksverantwoording

Om in te spelen op de groeiende behoefte aan onderzoek onder ondernemers heeft Ipsos I&O Publiek een ondernemerspanel opgebouwd. Dit is een grotendeels via steekproefonderzoek geworven panel van ondernemers in Nederland. Het panel vormt een goede afspiegeling van de landelijke populatie bedrijfsvestigingen op basis van sector en bedrijfsomvang. Ipsos I&O brengt de wensen en ervaringen van ondernemers in beeld. De eerste meting is uitgezet in mei 2021 en vanaf toen vinden er periodiek peilingen plaats, waarvan deze peiling de negende is.

METHODE

Online vragenlijst uitgezet in het I&O Ondernemerspanel.

VELDWERKPERIODE

Het veldwerk vond plaats van 6 t/m 17 maart 2024.

DOELGROEP

Ondernemers die lid zijn van het I&O Ondernemerspanel (4.540 leden).

RESPONS

In totaal vulden 1.506 ondernemers de vragenlijst in (responspercentage 33%).

WEGING

De onderzoeksresultaten zijn gewogen naar het aantal werkzame personen en de bedrijfssector. Hiermee corrigeren we eventuele onder- en oververtegenwoordiging van bepaalde groepen en daarmee zijn de resultaten representatief voor alle ondernemers in Nederland voor de aspecten sector en grootteklasse.

Hoofdstuk

1

Stand van, en perspectief op de economie

Het perspectief van ondernemers op de Nederlandse economie.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

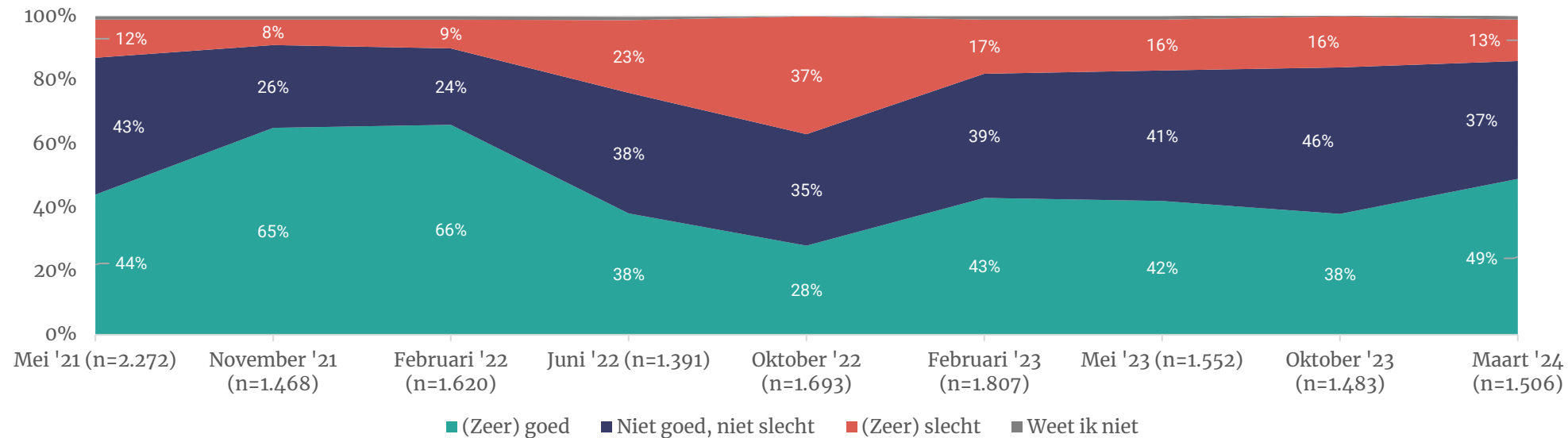

Ondernemers optimistischer over economie

Ondernemers is gevraagd hoe volgens hen de Nederlandse economie er momenteel voor staat (Nederlandse economie: economische ontwikkeling (groei of krimp) en de werkgelegenheid).

Vergeleken met de vorige peiling (oktober 2023) zijn ondernemers optimistischer over de Nederlandse economie. De helft van de ondernemers (49%) geeft aan dat het (zeer) goed gaat met de Nederlandse economie, in oktober 2023 was dit 38 procent. Dertien procent vindt dat het (zeer) slecht gaat op dit moment. In oktober 2023 was dit percentage hoger (16%).

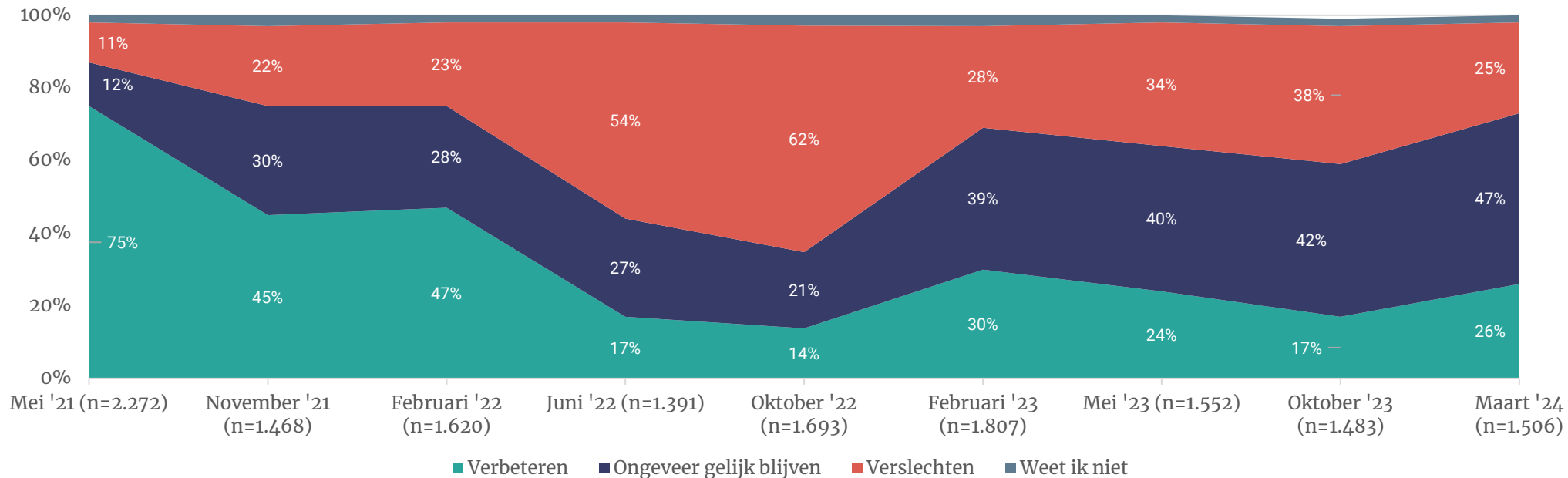
Hoe staat de Nederlandse economie er volgens u momenteel voor?

Verdeeldheid over ontwikkeling economie

Ondernemers zijn verdeeld over de ontwikkeling van de economie in de komende 12 maanden, een kwart van de ondernemers (26%) denkt dat de economie zal verbeteren, terwijl ook een kwart (25%) denkt dat de economie juist zal verslechteren. De helft (47%) denkt dat het ongeveer gelijk blijft. Vergeleken met de vorige meting (oktober 2023) zijn de ondernemers optimistischer over de ontwikkeling van de economie. Ondernemers denken op dit moment minder vaak dat de economie gaat verslechteren (oktober 2023: 38%) en vaker dat de economie gaat verbeteren (oktober 2023: 17%).

Hoe verwacht u dat de Nederlandse economie zich in de komende 12 maanden gaat ontwikkelen?

Hoofdstuk

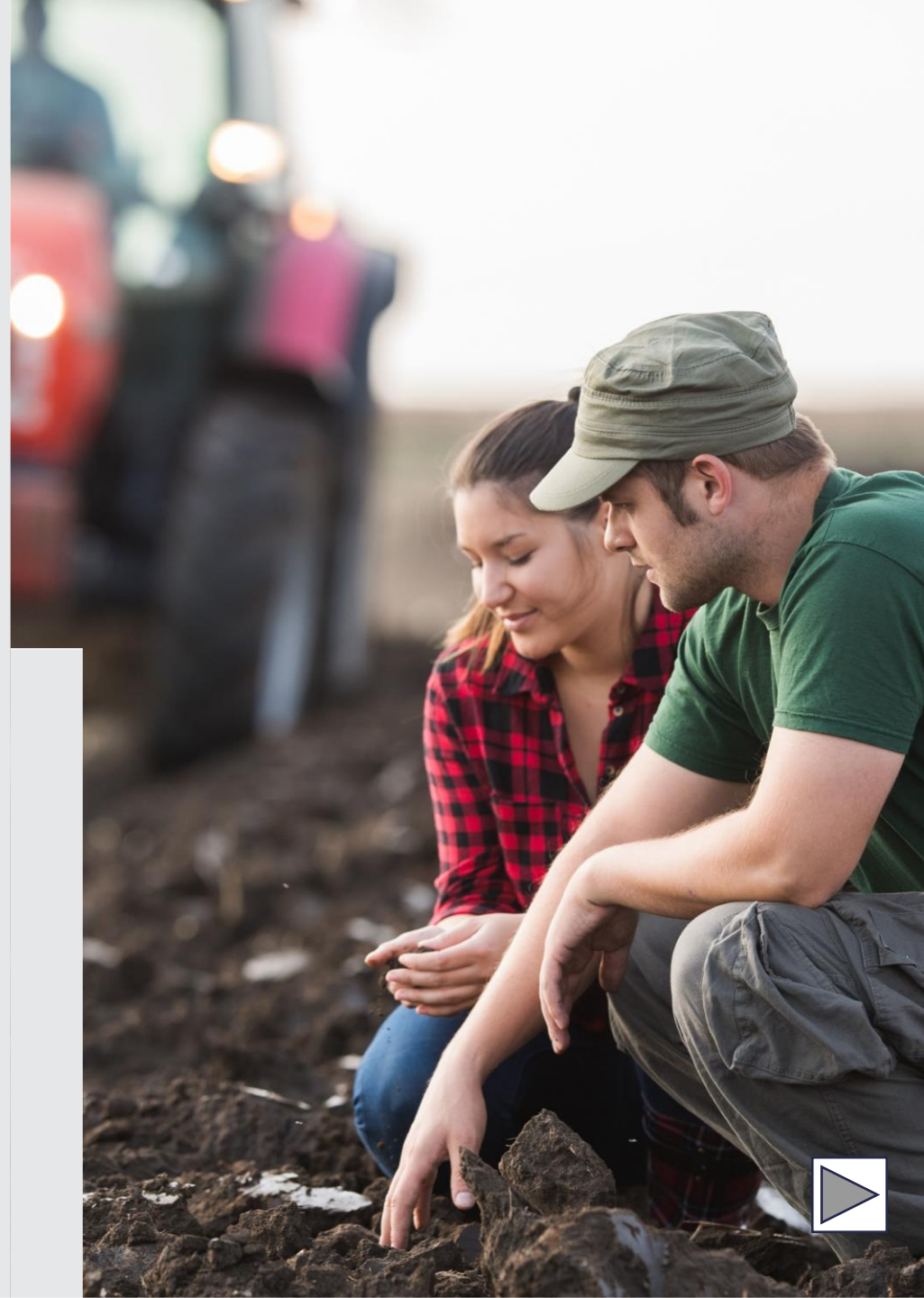
2

Verwachtingen en uitdagingen organisaties

De grootste uitdaging(en) en de toekomst van de onderneming.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

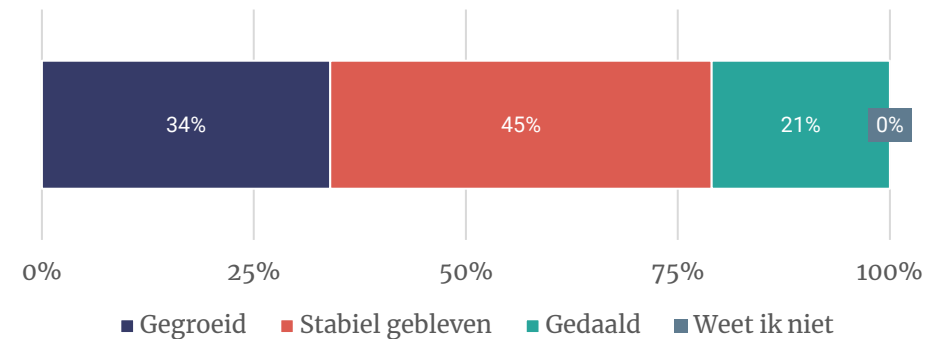

Een derde zag omzet groeien afgelopen jaar

Een derde van de ondernemers (34%) geeft aan dat de omzet van zijn of haar bedrijf ten opzichte van het jaar ervoor is gegroeid. Bij bijna de helft (45%) is de omzet stabiel gebleven en bij een vijfde (21%) is de omzet ten opzichte van vorig jaar gedaald.

Bij zzp'ers is de omzet vaker stabiel gebleven dan bij bedrijven met twee of meer medewerkers, terwijl bij deze groep de omzet het afgelopen jaar vaker is gegroeid.

Hoe heeft de omzet van uw bedrijf zich het afgelopen jaar ontwikkeld ten opzichte van het jaar ervoor? (n=1.333)

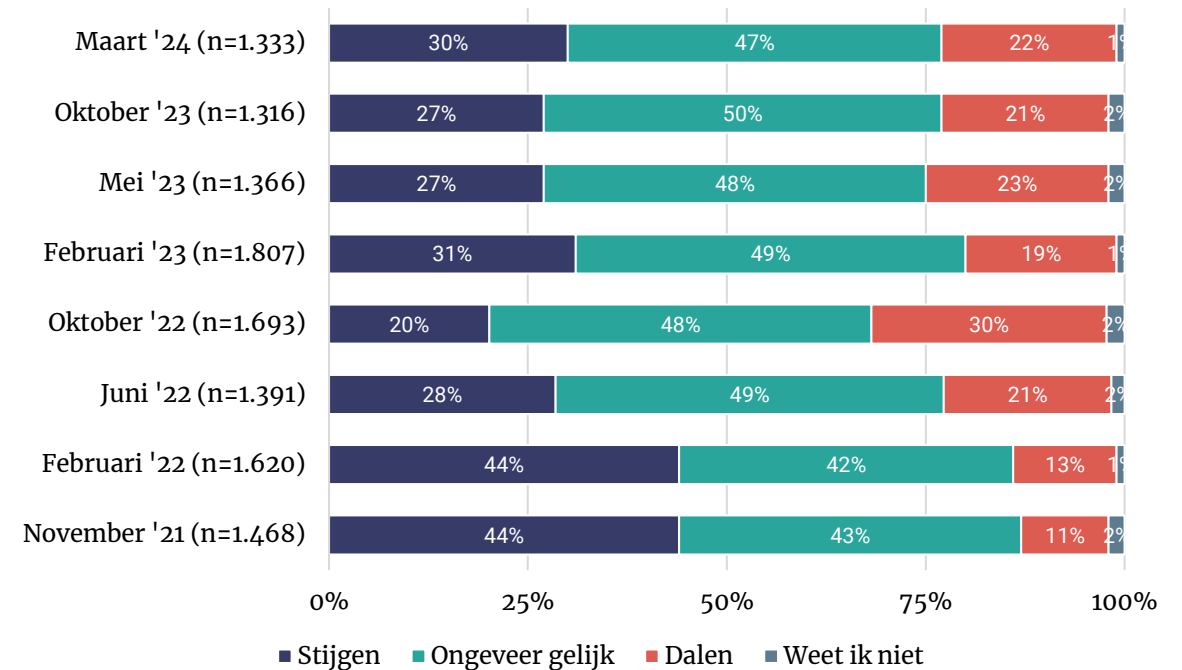

Helft ondernemers verwacht gelijke omzet

Drie op de tien ondernemers (30%) verwachten dat de omzet van zijn of haar onderneming zal stijgen de komende twaalf maanden, terwijl een op de vijf denkt dat deze zal dalen (22%). De helft (47%) denkt dat de omzet ongeveer gelijk blijft. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de vorige drie metingen.

Ondernemers met twee of meer medewerkers in dienst verwachten vaker dat hun omzet zal stijgen dan zzp'ers, die vaker verwachten dat hun omzet gelijk zal blijven.

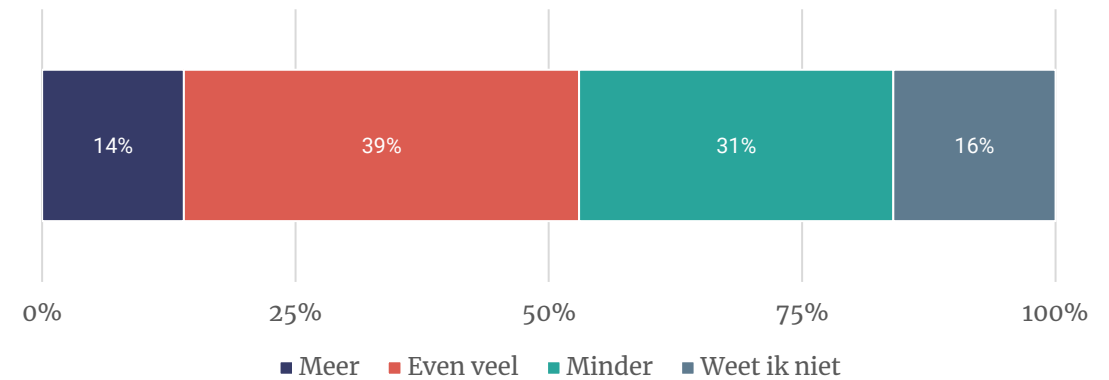
Wat zijn de verwachtingen van uw organisatie over uw omzet voor de komende 12 maanden, in vergelijking met de vorige 12 maanden? Mijn omzet zal...

Drie op de tien gaan minder investeren

Een zevende van de ondernemers (14%) verwacht in het komende kwartaal meer te investeren dan in het huidige kwartaal. Vier op de tien (39%) denken evenveel te investeren en drie op de tien (31%) minder. Zestien procent weet het niet.

Verwacht u het komende kwartaal minder of meer te investeren dan het huidige kwartaal? (n=1.333)

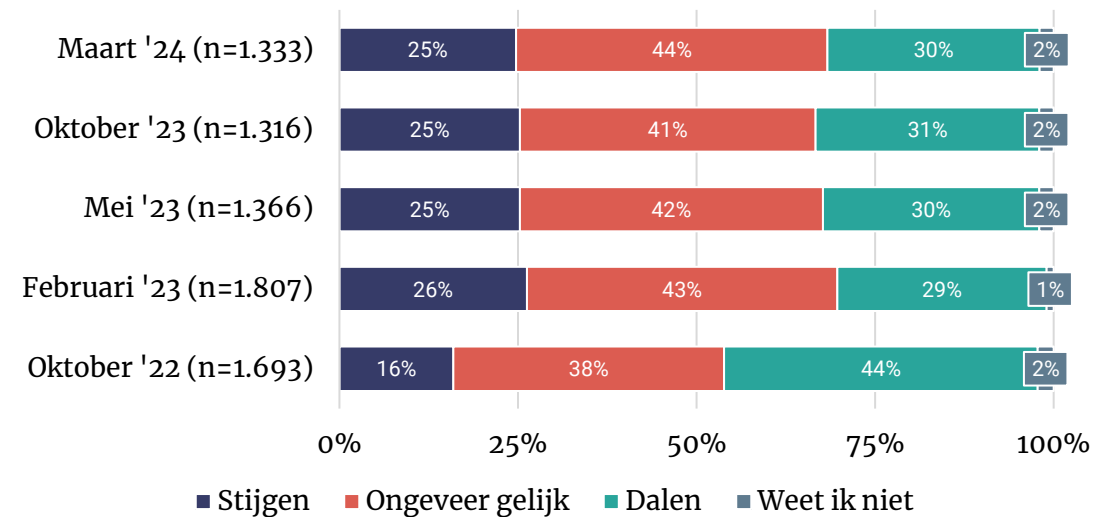

Verdeeldheid over verwachte winst

Een kwart van de ondernemers (25%) denkt dat de winst van zijn of haar onderneming zal stijgen, terwijl drie op de tien (30%) denken dat de winst zal dalen. Vier op de tien (44%) denken dat de winst ongeveer gelijk blijft. De percentages zijn vergelijkbaar met de vorige drie metingen.

Ondernemers in de sector Landbouw/visserij denken vaker dat de winst de komende 12 maanden zal dalen. Zzp'ers denken vaker dan ondernemers met twee of meer medewerkers dat hun winst komende twaalf maanden gelijk zal blijven.

Wat zijn de verwachtingen van uw organisatie over uw winst voor de komende 12 maanden, in vergelijking met de vorige 12 maanden? Mijn winst zal...

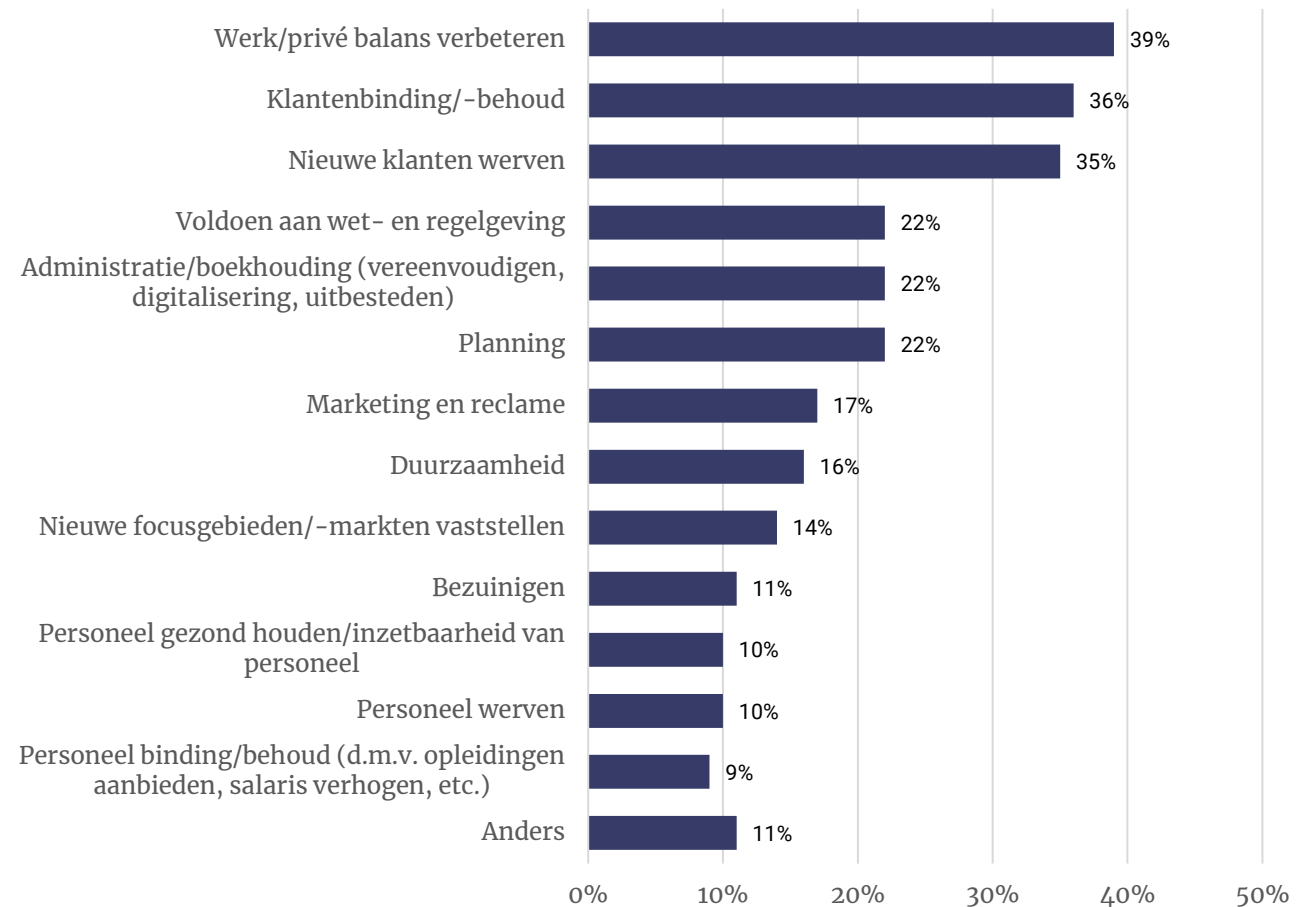

Werk/privé balans hoog op de bedrijfsagenda

Vier op de tien ondernemers (39%) geven aan dat op dit moment het verbeteren van de werk/privé balans hun bedrijfsagenda domineert. Een derde geeft aan dat ze op dit moment veel bezig zijn met klantenbinding- en behoud (36%) en nieuwe klanten werven (35%). Een vijfde (22%) is bezig met het voldoen aan wet- en regelgeving, met administratie en boekhouding, en met planning.

Bij ondernemers in de sector landbouw/visserij (38%) en ondernemingen met vijf of meer medewerkers (30%) staat duurzaamheid vaker hoog op de agenda.

Welke onderwerpen domineren op dit moment uw bedrijfsagenda? (n=1.506), meerdere antwoorden mogelijk

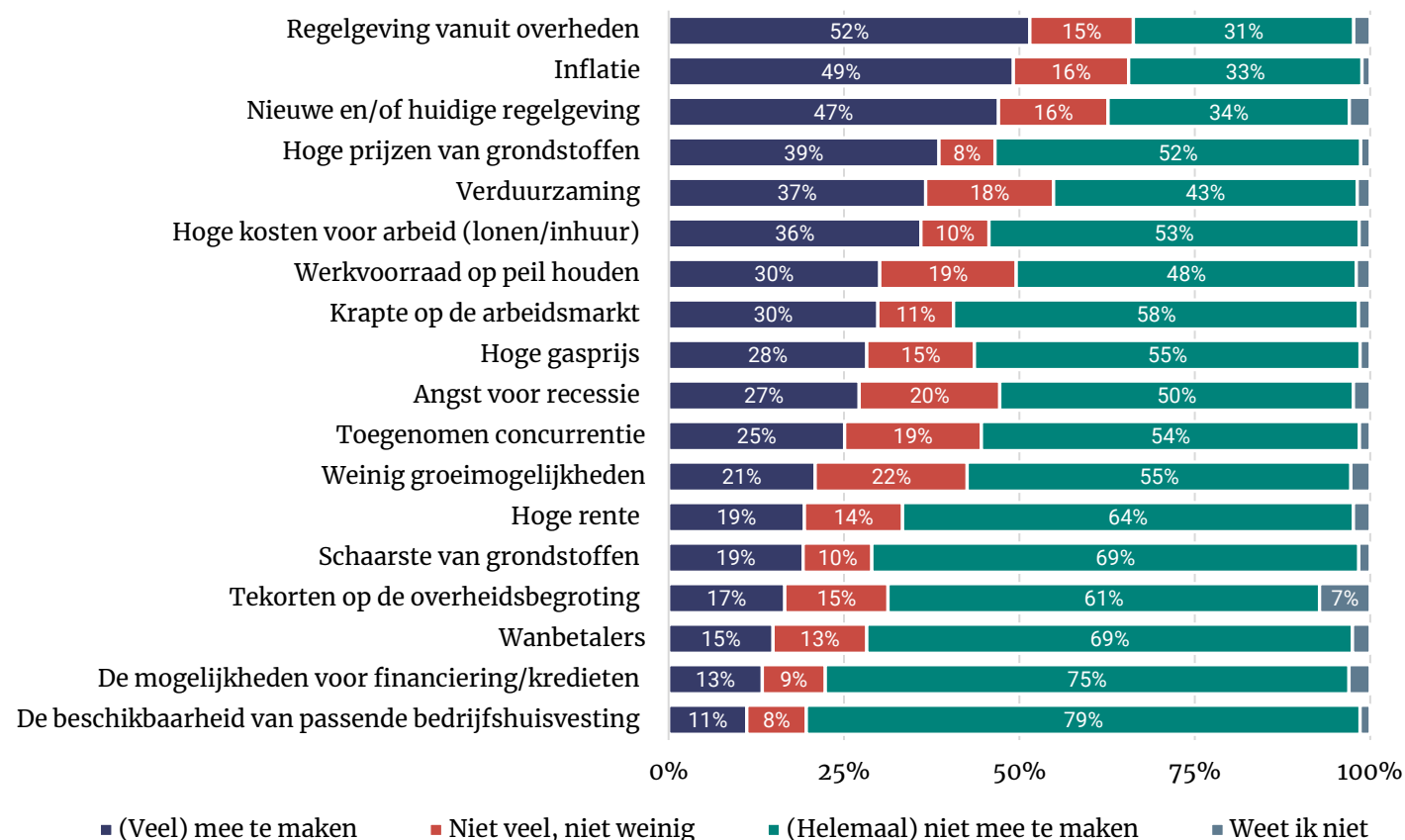

Regelgeving vanuit overheden grootste uitdaging

De grootste uitdaging van ondernemers is op dit moment regelgeving vanuit overheden. Meer dan de helft van de ondernemers (52%) heeft hiermee te maken, gevolgd door inflatie (49%), nieuwe en/of huidige regelgeving (47%) en de hoge prijzen van grondstoffen (39%). De beschikbaarheid van passende huisvesting (11%) en de mogelijkheden voor financiering/kredieten (13%) worden het minste genoemd als uitdaging door ondernemers.

Ondernemers met twee of meer medewerkers geven vaker aan last te hebben van inflatie dan zzp'ers. Daarnaast is er onder zzp'ers minder angst voor recessie. Regelgeving is een uitdaging waar ondernemers in de sector landbouw/visserij relatief veel mee te maken hebben vergeleken met ondernemers in andere sectoren. Toegenomen concurrentie wordt vaker genoemd door ondernemers in de sector handel, logistiek & horeca.

In welke mate heeft uw onderneming/organisatie te maken met de volgende uitdagingen? (n=1.506)

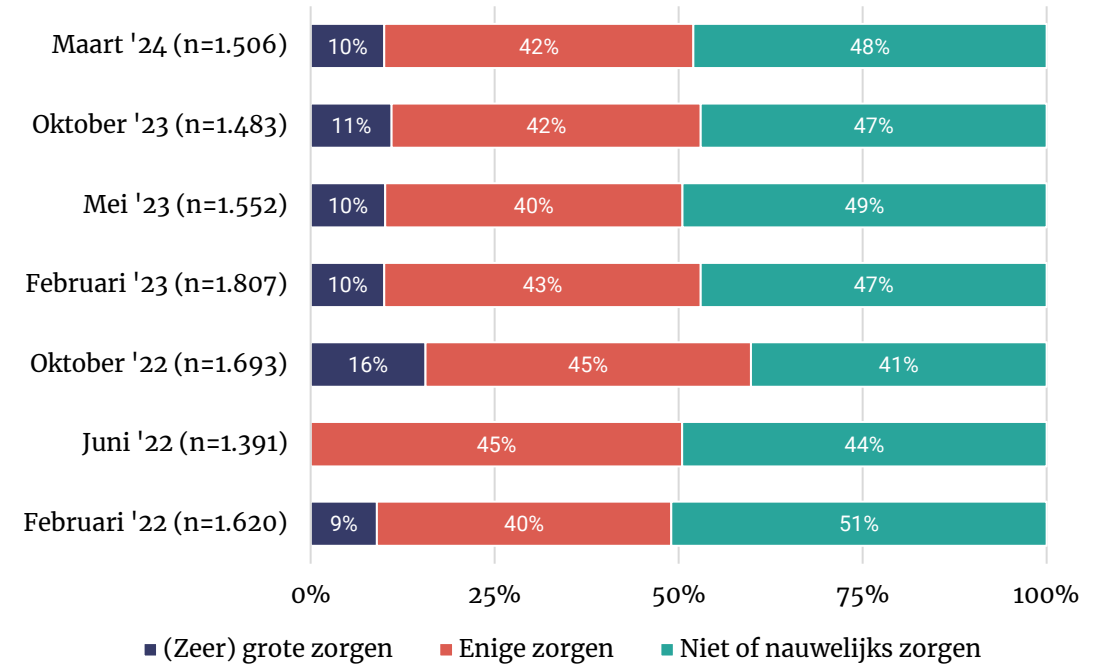

Helft heeft niet of nauwelijks zorgen over toekomst

Een tiende van de ondernemers (10%) maakt zich (zeer) grote zorgen over de toekomst van hun onderneming of organisatie. Vier op de tien (42%) maken zich enige zorgen. Bijna de helft (48%) maakt zich niet of nauwelijks zorgen. De percentages zijn vergelijkbaar met de vorige drie metingen.

Zzp'ers maken zich minder zorgen over de toekomst van hun onderneming dan ondernemers met twee of meer medewerkers.

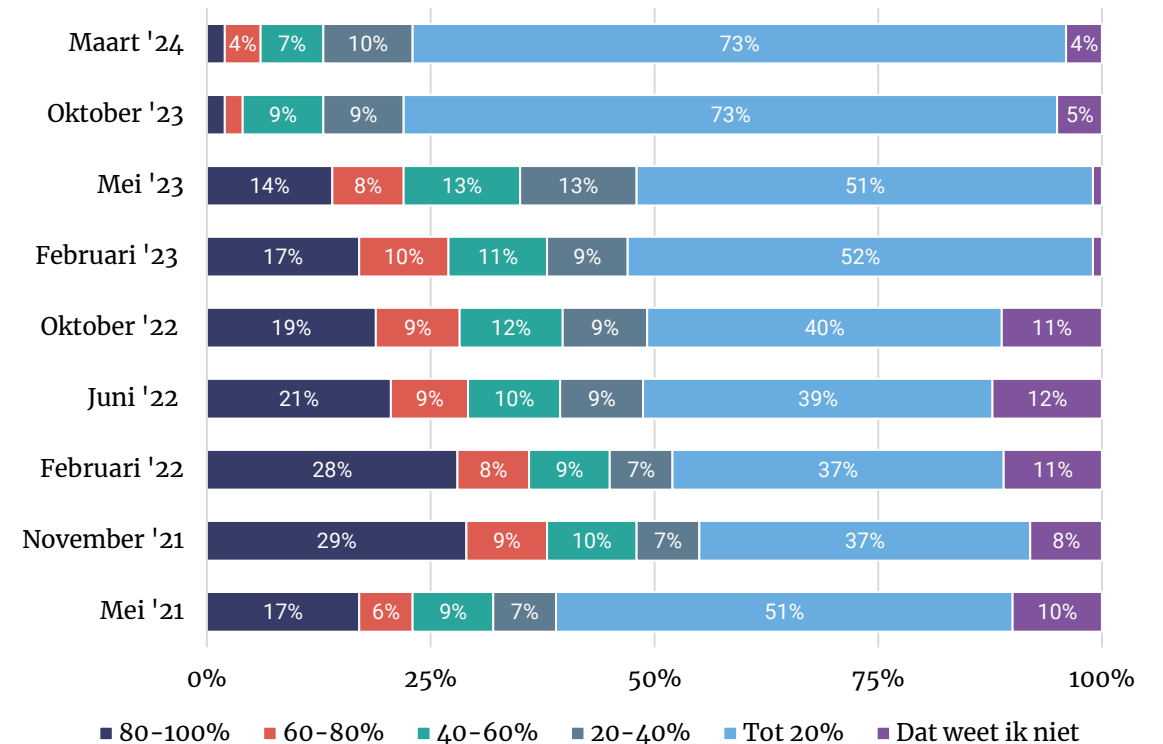
Als u kijkt naar de volgende 12 maanden, in hoeverre maakt u zich dan zorgen over de toekomst van uw onderneming/organisatie?

Minder medewerkers werken vanuit huis

Driekwart van de ondernemers (73%) heeft werknemers die 0 tot 20 procent van de gewerkte uren thuiswerken. Een tiende (10%) geeft aan dat dit 20 tot 40 procent van de uren is en 7 procent dat dit 40 tot 60 procent van de uren is. De overige 6 procent heeft werknemers die tussen de 60 procent en 100 procent van de gewerkte uren thuiswerken. Ondernemers zonder werknemers hebben deze vraag niet gekregen. De percentages zijn vergelijkbaar met de vorige meting in oktober 2023.

Welk deel van de gewerkte uren in een gemiddelde week werken uw medewerkers momenteel vanuit huis? (n=377)

Hoofdstuk

3

Ondernemersklimaat

Perceptie op en verwachting van het ondernemersklimaat in Nederland.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

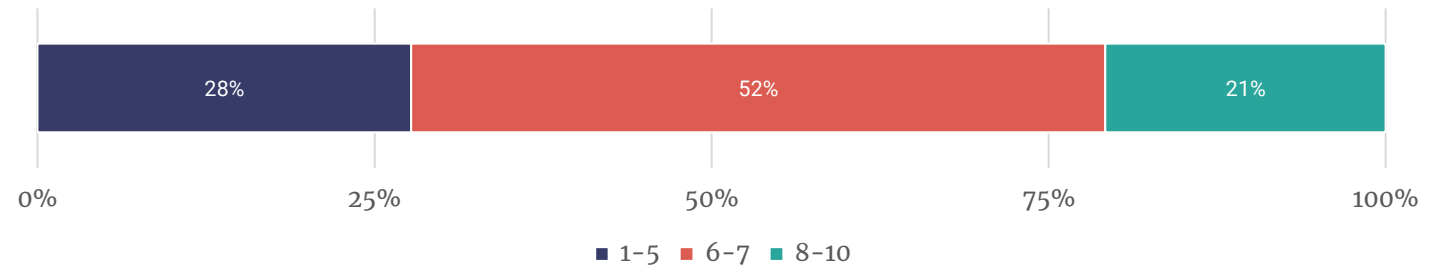
Ondernemersklimaat scoort een 6,2

Het huidige ondernemersklimaat in Nederland krijgt gemiddeld een 6,2 van de ondernemers. De helft (52%) geeft een 6 of 7, een vijfde (21%) een 8, 9 of 10 en drie op de tien (28%) beoordelen het ondernemersklimaat met een 5 of lager.

Ondernemers in de sectoren Overheid, onderwijs en zorg en Financiële en zakelijke dienstverlening geven het ondernemersklimaat de hoogste cijfers (resp. 6,5 en 6,4), ondernemers in de Landbouw/visserij sector beoordelen het ondernemersklimaat het laagste (5,4).

Uitgesplitst naar grootteklasse beoordelen zzp'ers (0 t/m 1 medewerker) het ondernemersklimaat het hoogste (6,4) en ondernemers met vijf of meer medewerkers geven de laagste beoordeling (5,7).

Welk rapportcijfer geeft u het huidige ondernemersklimaat in Nederland? (n=1.449)

Waardering ondernemersklimaat uitgesplitst naar sector en aantal medewerkers

Sector	Gemiddelde cijfer
Overheid, onderwijs en zorg	6,5
Financiële en zakelijke dienstverlening	6,4
Industrie, bouw en nutsbedrijven	6,0
Handel, logistiek en horeca	5,8
Landbouw/visserij	5,4

Aantal medewerkers	Gemiddelde cijfer
0 t/m 1 medewerker	6,4
2 t/m 4 medewerkers	6,0
5 of meer medewerkers	5,7

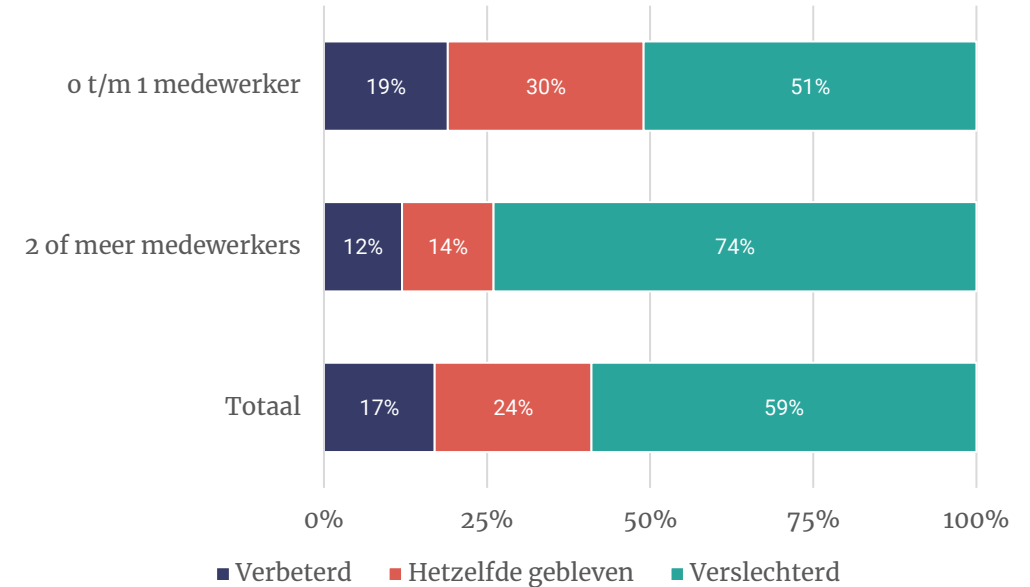

De helft vindt ondernemersklimaat verslechterd

Een zesde van de ondernemers (17%) is van mening dat het ondernemersklimaat in Nederland de afgelopen vijf jaar is verbeterd. Een kwart (24%) vindt dat het hetzelfde is gebleven en zes op de tien (59%) vinden dat het is verslechterd.

Zzp'ers geven vaker aan dat het ondernemersklimaat is verbeterd of hetzelfde is gebleven dan ondernemers met twee of meer medewerkers, terwijl deze laatste groep juist vaker denkt dat het ondernemersklimaat is verslechterd.

Hoe heeft het ondernemersklimaat zich volgens u in de afgelopen 5 jaar ontwikkeld in Nederland? (n=1.506)

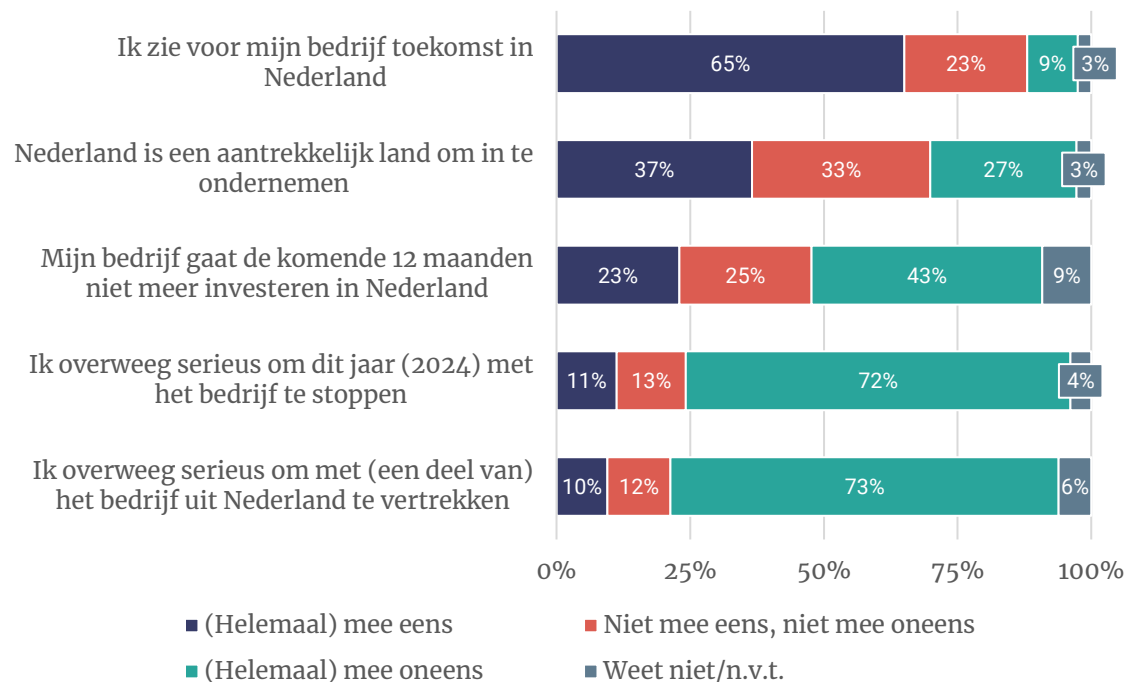
Twee derde ziet toekomst in Nederland

Twee derde van de ondernemers (65%) ziet voor zijn of haar bedrijf toekomst in Nederland. Over de stelling of Nederland een aantrekkelijk land is om in te ondernemen is men verdeeld. Een kwart (23%) geeft daarnaast aan dat hun bedrijf de komende twaalf maanden niet meer gaat investeren in Nederland. Een tiende (11%) overweegt serieus om in 2024 te stoppen met het bedrijf, zeven op de tien (72%) overwegen dit niet. Hetzelfde geldt voor een vertrek uit Nederland, een tiende (10%) overweegt serieus om met (een deel van) het bedrijf uit Nederland te vertrekken, zeven op de tien (73%) overwegen dit niet.

Verschillen tussen grootteklassen

Ondernemers met twee of meer medewerkers geven vaker aan dan zzp'ers dat ze het oneens zijn met de stelling dat Nederland een aantrekkelijk land is om in te ondernemen (39% oneens met de stelling) en overwegen vaker met (een deel van) het bedrijf uit Nederland te vertrekken (13%), maar geven ook vaker aan de komende twaalf maanden in Nederland te willen investeren (48% oneens met de stelling). Zzp'ers zien vaker toekomst voor hun bedrijf in Nederland (67%).

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (n=1.506)

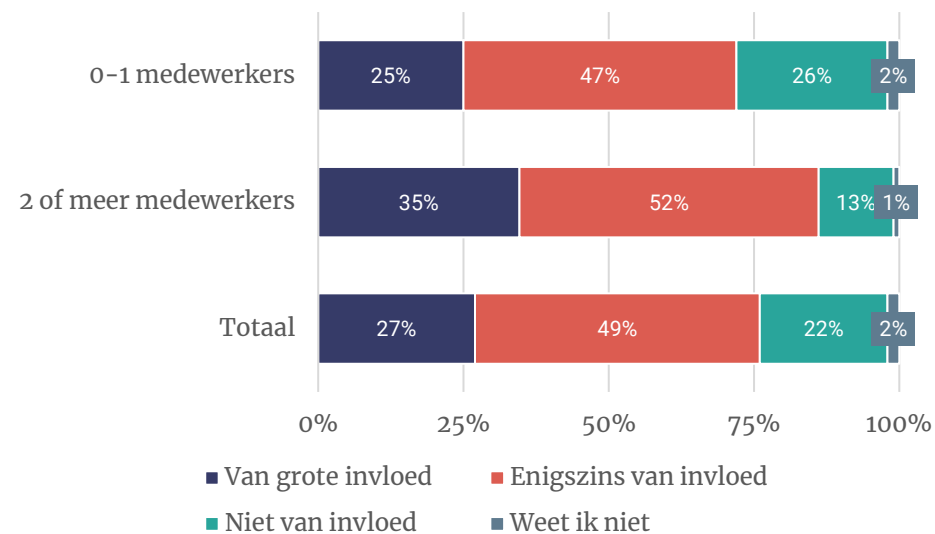

Politieke besluiten van invloed op merendeel van de ondernemers

Een kwart van de ondernemers (27%) geeft aan dat besluiten van de politiek van grote invloed zijn op hun bedrijfsmatige keuzes. Volgens de helft (49%) heeft dit enigszins invloed. Een vijfde (22%) geeft aan dat politieke besluiten niet van invloed zijn op hun bedrijfsmatige keuzes.

Ondernemers met twee of meer medewerkers geven vaker aan dan zzp'ers dat politieke besluiten van grote invloed zijn op hun bedrijfsmatige keuzes (35%), zzp'ers geven juist vaker aan dat deze niet van invloed zijn (26%).

In welke mate zijn besluiten van de politiek van invloed op uw bedrijfsmatige keuzes? (n=1.506)

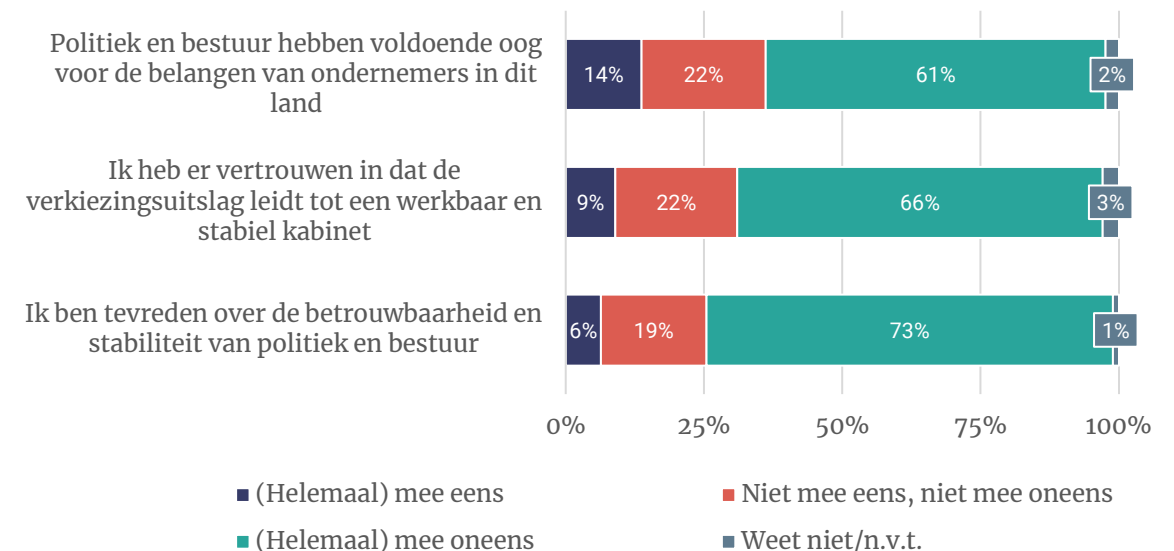
Politiek en bestuur volgens meerderheid geen oog voor ondernemers

Een zevende (14%) is het ermee eens dat politiek en bestuur voldoende oog hebben voor de belangen van ondernemers in Nederland, zes op de tien (61%) is het hiermee oneens. Een tiende (9%) heeft er vertrouwen in dat de verkiezingsuitslag leidt tot een werkbaar en stabiel kabinet, twee derde (66%) denkt van niet. Zes procent is tevreden over de betrouwbaarheid en stabiliteit van politiek en bestuur, driekwart (73%) is hier niet tevreden over.

Verschillen tussen grootteklassen

Ondernemers met twee of meer medewerkers zijn het vaker dan zzp'ers oneens met de stelling dat politiek en bestuur voldoende oog voor de belangen van ondernemers hebben (73% oneens). Daarnaast is deze groep ondernemers minder vaak dan zzp'ers tevreden over de betrouwbaarheid en stabiliteit van politiek en bestuur (78% oneens met de stelling).

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (n=1.506)

Ipsos I&O Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00

E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

Ipsos I&O Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam

Meer weten?

www.ioresearch.nl
www.ioresearchondernemerspanel.nl
E ondernemerspanel@ioresearch.nl